

Turizm Akademik Dergisi

Tourism Academic Journal

www.turizmakademik.com

Kırsal Turizm Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımının Belirlenmesi: Misi Köyü Örneği*

Derya GÜNEY^a, Vedat GÖLLER^a

^a Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, MUĞLA

Özet

Misi köyü, doğal, tarihi ve kültürel turizm değerleri açısından zengin bir potansiyele sahiptir. Köyün ekonomik olarak canlanmasında kırsal turizm faaliyetlerinin önemli bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmada Bursa ilinin en eski yerleşim yerlerinden biri olan Misi köyünde yaşayan yerel halkın kırsal turizm konusundaki yaklaşımının belirlenmesi amacıyla halkla görüşme yapılmıştır. Toplamda 17 sorunun yer aldığı görüşme formunda köy halkına Misi köyündeki turizm tesisleri, turizm türleri, turizm değerleri, ekonomik açıdan turizmden yararlanma, Misi köyünün sorunları, Misi köyünün tanıtımı ile yerel halkın turizmden beklentileri hakkında sorular yöneltilmiş ve Misi köyü halkının görüşleri alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Misi köyü halkının büyük çoğunluğu köydeki turizm tesislerinin yetersiz olduğunu dile getirmiştir. Ancak halk, turizm değerlerinin farkında olduğunu belirterek turizmden beklentilerinin yüksek olduğunu ve turizmden daha fazla yararlanmak istediklerini belirtmişlerdir. Kültür ve Turizm Bakanlığından ve Bursa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünden daha fazla destek bekleyen halk, köyün tanıtımı için daha çok çaba sarf edilmesi konusunda hemfikirdir.

Anahtar Kelimeler: Kırsal turizm, yerel halk, Misi köyü.

Abstract

Misi Village that was one of the oldest settlements in Bursa has a rich potential in terms of natural, historical and cultural tourism values. Rural tourism activities have an important influence upon economic vitalization of the village. In this study locals of Misi Village were interviewed for the aim of determining their approach towards rural tourism. The questions in the interview form, 17 in total were about tourism facilities in Misi Village, tourism types, tourism values, the expectations of locals from tourism, benefiting from tourism economically, the problems in Misi Village, the promotion of Misi Village and the opinions of locals were asked. According to study results, the majority of people living in Misi Village said that tourism facilities were insufficient, however they admitted that they were aware of tourism values, so their expectations from tourism were high and also they wanted to benefit from tourism in their village. Expecting more support from the Ministry of Culture and Tourism and Bursa Provincial Directorate of Culture and Tourism, the local people were in agreement about that more effort should be made for village's promotion.

Keywords: Rural tourism, local people, Misi Village.

JEL CODE: O13, O15

* Bu makale 8-11 Ekim 2016 tarihinde düzenlenen 4. Ulusal Kırsal Turizm Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Sanayileşme ve hızlı kentleşme ile birlikte gürültü, çevre kirliliği, trafik, stres gibi sorunların ortaya çıkması, insanların dinlenme, eğlenme, günlük hayattan kaçma gibi gereksinimlerini arttırmıştır (Ukav, 2014). Bu durum; deniz, kum, güneş şeklinde bahsedilen kitle turizminden sıkılan, doğayla iç içe yaşamak isteyen, ilginç yerleri ve farklı kültürleri özleyen kişilerin alternatif turizm türlerine yönelmelerine sebep olmuştur. Bu turizm türlerinin en başında da kırsal turizm gelmektedir. Kırsal turizm, tarım faaliyetlerinin yoğun olduğu yörelerde, bu faaliyetlerin turizm sektörüne bağlı olarak gelişmesi şeklinde gerçekleşen bir turizm türüdür (Çeken, Karadağ & Dalgın, 2007). Kırsal turizm, kentlerde yaşayan insanların dinlenmek, eğlenmek ve keşfetmek amacıyla kırsal bir destinasyonu ziyaret ederek kırsal yöreye maddi kazanç bırakacak bir dizi faaliyette bulunmalarıdır. Kırsal turizm sadece gezi gibi faaliyetlerden meydana gelmeyerek; yöresel yemeklerin, el sanatlarının, gelenek ve göreneklerin yaşatıldığı ve tanıtıldığı faaliyetler de olabilmektedir. Kırsal turizmde aslanan, doğal dokuyu ve kültürel yapıyı bozmadan turizm ürününü gelen ziyaretçilere sunmak hatta ziyaretçileri aktiviteye dahil etmektir (Uçar, 2010).

Kırsal turizm, gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde önemi giderek anlaşılan bir turizm türüdür. Bu turizm türü her ne kadar Avrupa ve Amerika'da yeni bir olgu olmasa da (Roberts & Hall, 2001), Türkiye'de henüz yaygınlaşmamıştır (Ukav, 2014). Ülkemizde kırsal turizm uygulamaları genelde büyük kentlere yakın kırsal alanlarda gerçekleştirilen günübirlik rekreasyon faaliyetleriyle sınırlı kalmakta, kırsal alanlarda konaklamaya nadir rastlanmaktadır (Ukav, 2014). Bunun yanında ülkemizde kırsal alanlarda düzenlenen etkinlik ve festivaller de kırsal turizm kapsamında değerlendirilebilmektedir (Albayrak, 2013). Oysa; her mevsim yapılabilmesi, birçok turizm türüne entegre olabilmesi ve doğal çevreyi koruması gibi özellikleriyle sürdürülebilir bir turizm anlayışına sahip olan kırsal turizm, Türkiye turizminin gelişmesine destek verecektir.

Bu çalışma ile Bursa ilinin Nilüfer ilçesine bağlı, günümüzdeki adı Gümüştepe mahallesi olan Misi köyünde yaşayan yerel halkın kırsal turizm konusundaki görüşlerini tespit etmek, turizmin bölge ekonomisine, çevreye ve kültürel yapıya olan etkilerini belirlemek ve sonuçları analiz ederek yerel halkın turizme olan yaklaşımını ortaya koymak amaçlanmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kırsal turizmin çok yönlü ve kompleks bir yapıda olması bu turizm türünün çiftlik turizmi, köy turizmi, yayla turizmi, tarım turizmi, ekoturizm gibi isimlerden

anılmasına ve kırsal turizm tanımlarının farklılaşmasına yol açmıştır. Literatür incelendiğinde birçok kırsal turizm tanımıyla karşılaşmak mümkündür. Soykan (2003) 'a göre kırsal turizm "kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla bütünleşebilen; ayrıca diğer turizm türleriyle de son derece kolay entegre olabilen bir turizm türüdür". Bir başka tanıma göre ise, "amacı tarımsal ya da yerel değerlerle iç içe bulunarak hoşça zaman geçirmek olan turistlere, beklentileri doğrultusunda konaklama, yiyecek, içecek ve diğer hizmetleri veren küçük ölçekli işletmelerin yer aldığı küçük yerleşimlerde gerçekleştirilen faaliyetler bütünü"dür (Ahipaşaoğlu & Çeltek, 2006:12). Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) ise kırsal turizmi "kırsal alanda yapılan tüm faaliyetleri kapsayan turizm türü" olarak tanımlamıştır (Deveci, Türkmen & Avcıkurt, 2013: 30).

Kırsal turizm, kentlerdeki kalabalık nüfus, hava kirliliği ve stresten uzak yaşamak isteyen insanların (Şerefoğlu, 2010) doğal hayat ve tarıma ilgi duymasıyla birlikte gelişme göstermiştir (Emiroğlu, 2013). İnsanlar kırsal alanlara çoğunlukla rekreasyonel amaçlı günübirlik ya da akraba-tanıdık ziyareti amaçlı konaklamalı giderken; kırsal hayatın baskıdan uzak, özgürlükçü aktiviteleri günümüzde kırsal alanlara olan ziyaretlerin artmasını sağlamış ve böylece kırsal turizm kavramı ortaya çıkmıştır (Soykan, 1999).

Bir bölgede kırsal turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, bölgenin bazı özelliklere sahip olması gerekmektedir (Avcıkurt & Köroğlu, 2008; Soykan, 2006):

- Coğrafi konumun ve kuruluş yerinin uygunluğu,
- Bölgeye özgü gelenek-görenekler, kıyafetler, yiyecekler, zanaat ve festivallerin olması,
- Bölgedeki ulaşım, konaklama, yiyecek-içecek gibi işletmelerin uluslararası standartlara uygunluğu,
- Bölgenin sahip olduğu biyolojik çeşitlilik,
- Bölgedeki peyzajın çekiciliği,
- Bölgenin sahip olduğu kültürel miras.

Yukarıdaki özelliklere sahip bölgelerde gerçekleştirilecek kırsal turizm faaliyetleri ile bölgesel kalkınma gerçekleşebilecektir.

Türkiye'de gerçekleştirilen kırsal turizm ile ilgili çalışmalara bakıldığında son dönemlerde artış olduğu görülmektedir. Şerefoğlu (2010), Avrupa Birliği'ndeki kırsal turizm uygulamalarını incelediği çalışmasında, kırsal turizmin Avrupa turizminin önemli etmenlerinden

birini oluşturduğunu belirtmiştir. Şerefoğlu (2010) 'na göre kırsal turizm AB ülkelerinde kırsal ekonomi için çeşitliliğe imkân sağlama, sosyal mirasın korunmasını destekleme ve kırsal alanda işgücü kaynağı oluşturma gibi önemli katkılarda bulunmaktadır. Benzer şekilde Aydın da 2012 yılında gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında dünyadaki ve AB ülkelerindeki kırsal turizm uygulamaları hakkında bilgi vermiş ve Türkiye'de de kırsal turizmin yaygınlaşması gerektiğini vurgulamıştır. Etikan ve Çukur (2011), Muğla'nın Milas ilçesine bağlı Çomakdağ-Kızılağaç köyündeki kadınlarla görüşme gerçekleştirerek bu köydeki kadınların yöresel el sanatları uğraşılarını kırsal turizm kapsamında değerlendirmiştir.

Türkiye'deki kırsal turizm literatürü incelendiğinde illerin kırsal turizm potansiyellerinin değerlendirildiği birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Örneğin Özdemir Yılmaz ve Kafa Gürol 2012 yılındaki çalışmalarında dünyadaki ve Türkiye'deki kırsal turizm çalışmalarını inceleyerek Balıkesir ilinin kırsal turizm potansiyelini değerlendirmiştir. Çalışmada Balıkesir'in kırsal turizm bakımından zengin kaynaklara sahip olduğu, buna rağmen ulusal ve uluslararası turizm pazarında hak ettiği konumda olmadığını ifade etmişlerdir. Balıkesir ilinin mevcut potansiyelinin değerlendirilmesi için yapılması gerekenlerden bazıları ise; Güney Marmara Kalkınma Ajansı önderliğinde il bünyesindeki tüm kurum ve kuruluşlardan bir çalışma grubu oluşturulması gerektiği, ilin eksik olan alt ve üstyapı faaliyetlerinin tamamlanması ve çevrenin korunması şeklinde sıralamıştır. Benzer şekilde Ukav (2014), Adıyaman ilindeki kırsal turizm potansiyeli ve geliştirme fırsatları üzerinde çalışma gerçekleştirmiştir. Akyol ve ark. (2014) ise Artvin ili Arhavi ilçesinin kırsal turizm potansiyelini belirlemeye çalışmıştır.

Bir bölgedeki turizm faaliyetleri o bölgede yaşayan yerel halkı doğrudan etkilemektedir (Kim, Uysal & Sirgy, 2013). Bu bağlamda turizm konusunda yerel halkın yaklaşımının belirlenmesi bölgedeki turizmin gelişimi açısından önem arz etmektedir. Yerel halkın desteği bölgedeki turizm faaliyetlerinin başarısını arttırmaktadır (Hritz & Ross, 2010; Palmer, Koenig-Lewis & Jones, 2013). Bir başka deyişle, bölgede yaşayan halk turizme karşı olumsuz yaklaşım sergilediği takdirde bölgedeki turizmin gelişimi istenen düzeye ulaşamamaktadır. Bu bağlamda Kiper ve Yılmaz (2008) çalışmalarında Şarköy Kumbağ arasında kırsal kalkınmayı destekleyici turizmin olabilirliğini ve yerel halkın rolünü tartışmıştır. Yine Kiper, Özyavuz ve Korkut (2011), Şarköy'de gerçekleştirdikleri başka bir çalışmada doğal peyzaj özelliklerinin kırsal turizm gelişimine etkisini tartışmıştır. Çeken, Uçar ve Dalgın (2012) ise çalışmalarında Fethiye yöresinde yaşayan yerel halkın kırsal turizmin ekonomik ve sosyo-kültürel etkilerine karşı farkındalıklarını ölçmeye çalışmışlardır. Ayrıca çalışmada bölgedeki

yerel halkın kırsal turizm etkinliklerindeki isteklilikleri de öğrenilmeye çalışılmıştır. Ertuna, Güney, Güven ve Aydemir (2012) ise Kastamonu'nun dört köyündeki 60 kişiyle görüşerek yerel halkın kırsal turizm ile ilgili tutumunu ve kırsal turizme katılma isteklerini etkileyen unsurları ortaya koymaya çalışmıştır. Emiroğlu (2013), Kazdağı yöresinde yaşayan yerel halkın kırsal turizme bakışını değerlendirdiği çalışmasında kırsal turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği Adatepe köyü ile kırsal turizm faaliyetlerinin henüz başlamadığı Mehmetalan köyünü karşılaştırmıştır. Çalışma sonuçlarına göre Adatepe köyü halkın turizmin olumlu etkilerinden faydalanmadığı ve turizmin olumsuz etkilerini daha çok hissettiği için turizme karşı olumsuz tutum sergilemektedir. Öte yandan turizmle hiç tanışmayan Mehmetalan köyü sakinleri ise turizm konusunda daha olumlu düşünceye sahip ve yüksek beklenti içerisindedir. Torun (2015), Elazığ ilinin kırsal turizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucuna göre şu anda göç veren şehir konumunda olan Elazığ ili, kırsal turizm uygulamaları ile bu sorunun önüne geçerek halkın topraklarında kalmasını sağlayabilecektir.

Kırsal turizmle ilgili yabancı literatür incelendiğinde ise bu alanda pekçok çalışma olduğu görülmektedir. Torres vd. (2011), Yucatan Yarımadası'ndaki düşük gelirli köylerin gelirlerini arttırmak için bir kırsal kalkınma modeli önermektedir. Hernández, Suárez-Vega ve Santana-Jiménez (2016) İspanya'nın Katalonya bölgesinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında kırsal ve kitle turizm arasındaki ilişkiyi ele almışlardır. Çalışmada kırsal turizm ve kitle turizmini tercih eden turistlerin benzer istekleri olduğu kadar farklı istekleri olduğu da vurgulanmıştır. Örneğin kitle turizmini tercih eden turistler için plaj önemli bir çekicilik unsuru iken, kırsal turizmi tercih eden turistler için durum böyle değildir. Kırsal turizmi tercih eden turistler kalabalıktan uzak köy evlerini daha çekici bulmaktadır. Bu bağlamda her iki sektörün birbirini olumlu ve olumsuz şekilde beslediği ortaya konmuştur.

Marzo-Navarro, Pedraja- Iglesias ve Vinzon (2015), yerel halk gözünden kırsal turizmin sürdürülebilirliğini araştırdıkları çalışmada, halkın daha çok kırsal turizmin ekonomik etkileriyle ilgilendiği sonucuna ulaşmışlardır. Halk için bölgedeki sürdürülebilirlikle ilgili sayısal göstergeler değil, kendi inançları önemlidir. Bir başka deyişle halk, bölgede yaratılan istihdam sayısından ziyade kendilerinin gerçekten istihdam edilip edilmediğiyle ilgilenmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada bakir doğası, temiz havası ve etnik mimarisi ile son zamanlarda önemli bir destinasyon haline gelen Misi köyünde yaşayan yerel halkın kırsal turizm konusundaki yaklaşımlarını öğrenerek bölge turizmine katkı sağlamaya çalışılmıştır.

Misi Köyü (Gümüştepe Mahallesi)

Bu çalışma, kırsal turizm konusunda yerel halkın yaklaşımının belirlenmesi amacıyla Misi köyünde gerçekleştirilmiştir. Günümüzde Gümüştepe Mahallesi ismiyle Nilüfer ilçesine bağlanan Misi köyü, Marmara Denizi'nin güneydoğusunda yer alan Bursa ilinde yer almaktadır. 2000 yıllık geçmişi ve Osmanlı mimarisini yansıtan evleriyle 1989 yılında kentsel sit alanı ilan edilen köy, koruma altına alınmıştır (www.bursa.com.tr). Yaz aylarında serin ve temiz havası, yeşil doğası, antik evleri ve Nilüfer deresi ile gününbirlik ziyaretçilere ev sahipliği yapan Misi köyünün (Gümüştepe Mahallesi) nüfusu ise 2014 yılı istatistiklerine göre 1257'dir (TUİK, 2014).

YÖNTEM

Kırsal turizm konusunda yerel halkın yaklaşımının araştırıldığı bu çalışmada, açık uçlu soruların yer aldığı yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Literatür tarandıktan sonra uzman görüşü de alınarak hazırlanan sorular görüşme yöntemine uygun olarak düzenlenmiştir. Görüşme formu iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların demografik bilgilerini öğrenmeyi amaçlayan (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek, Misi'de ikamet yılı) sorulara yer verilmiştir.

İkinci kısımda ise katılımcılara kırsal turizmin ne olduğu, Misi'deki kırsal turizm tesisleri, bu tesislerin yeterli olup olmadığı, Misi'nin kırsal çekicilikleri, yöre halkının kırsal turizm farkındalığı, Misi'de yapılabilecek turizm çeşitleri, Misi'ye özgü yemekler, el sanatları, Misi'nin tanıtımının yeterliliği, köylünün geçim kaynakları, kırsal turizmden ekonomik olarak yararlanma düzeyi, kırsal turizm faaliyetlerini arttırmak için sağlanan teşvikler, Bursa İl Kültür Turizm Müdürlüğü ile Kültür ve Turizm Bakanlığına düşen görevler, %100 Misia Projesi, Misi'de ipekböcekçiliğinin geliştirilmesi, Misi'de kırsal turizm açısından yaşanan sorunlar ve yerel halkın kırsal turizmden beklentilerini öğrenmeye yönelik sorular yer almaktadır. Araştırmaya Misi'de ikamet eden yerel halk dahil edilmiştir.

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla 8-14 Temmuz 2015 tarihleri arasında Misi'de görüşme teklifine olumlu yanıt veren 13 katılımcı ile birebir görüşme gerçekleştirilmiş; araştırmaya konu olan soruların cevaplarının tekrar etmesi sonucu görüşmeler sonlandırılmıştır. Her bir görüşme ortalama 30 dakika sürmüştür; görüşme esnasında katılımcıların konu ile ilgili görüşlerini ifade etmelerine müsaade edilmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, görüşme sorularına verilen cevaplar çözümlenmiş, sistematik hale getirilerek bulgulara dönüştürülmüş ve bulguların analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Görüşme yapılan katılımcılar Tablo 1'de görüldüğü üzere, 20'li yaşlardan 60'lı yaşlara kadar değişiklik gösterse de genelde orta yaşlıdır. Katılımcıların Misi'deki ikamet süreleri 5 ile 65 yıl arasında değişiklik göstermekle birlikte ortalama 42 yıldır. Katılımcılar; öğrenci, işletmeci, aşçı, arkeolog, tornacı, fabrika işçisi, müze müdürü, çaycı, garson, çiftçi, muhtar gibi çeşitli meslek grubuna aittir. Araştırmadaki katılımcılardan 6 kişi kadın, 7 kişi erkek; 3'ü bekar, 10 tanesi evlidir. Araştırmaya katılanların eğitim durumlarına bakıldığında 8 katılımcının ilkökul mezunu, 1 katılımcının ortaokul mezunu, 2 katılımcının lise mezunu, 2 katılımcının ise lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Kırsal Turizm

Yapılan görüşmelerde, katılımcılara öncelikle "kırsal turizm nedir?" şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu sorunun sorulmasındaki amaç, kırsal turizm denince katılımcıların akıllarına ilk gelen düşünceyi öğrenmektir. Katılımcılar bu soruya genelde "kırsal alanlarda turistlere hizmet verip karşılığında para kazanmak", "doğal güzelliklerle gelir elde etmek", "köy halkının ekonomisine katkı sağlamak", "kentten gelenlere köyümüzü, kültürümüzü, geleneklerimizi tanıtmak" şeklinde cevap vermiştir. Bir katılımcı "Şehirde yaşayan insanlar şehrin gürültüsünden, temposundan bunalıp haftasonları buraya gelerek doğanın, sükunetin tadını çıkarıyor. Ayrıca köyümüzü gezip, bizden alışveriş yapıyorlar. Bence kırsal turizm budur..." demiştir.

Katılımcılara daha sonra, "Turizm eğitimi aldınız mı?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların 4'ü turizm eğitimi aldığını belirtmiştir. Bir katılımcı lisans eğitimini turizm fakültesinde aldığını ifade ederken diğer üç katılımcı ise %100 Misia Projesi kapsamında yetkililerce kendilerine servis, mutfak, misafir ilişkileri, girişimcilik, engelli misafirlerle iletişim gibi eğitimler verildiğini dile getirmiştir. Diğer katılımcılar turizm eğitimi almadığını ifade etmiştir.

Misi'de ne tür kırsal turizm tesisi olduğu sorulan katılımcılar Misi'de sadece kafe-restoran tarzı işletmeler olduğunu belirterek konaklama işletmelerinin olmayışının büyük eksiklik olduğundan yakınmışlardır. Bir katılımcı, "... Misi'de sadece yerel işletmeler var; kafe ve restoran tarzında. Onun haricinde etnografya müzesi ve kütüphane var. Başka da bir şey yok..." demiştir. Tüm katılımcılar bu tesislerin yetersiz olduğunu belirtmiş, turizme yönelik konaklama işletmelerinin ve sosyal tesislerin yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Bir katılımcı, "...köydeki tesisler bu köyün turizm potansiyeline göre oldukça yetersiz. Çünkü Misi'nin çok eski bir tarihi

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Çalışma Süresi	Meslek	İkamet Süresi	Eğitim	Medeni Durum
1	E	26	3	Öğrenci	26	Lisans	Bekar
2	K	39	9	İşletmeci	9	Lise	Bekar
3	E	38	25	Aşçı	17	İlkokul	Bekar
4	K	36	3	Arkeolog	5	Lisans	Evli
5	E	65	30	Tornacı	65	İlkokul	Evli
6	E	46	20	Fabrika işçisi	46	İlkokul	Evli
7	K	64	30	Müze müdürü	64	Lise	Evli
8	K	42	5	Aşçı	42	İlkokul	Evli
9	K	52	5	Garson	52	İlkokul	Evli
10	K	51	5	Aşçı	51	İlkokul	Evli
11	E	60	20	Çiftçi	60	İlkokul	Evli
12	E	53	2	Çaycı	53	İlkokul	Evli
13	E	57	8	Muhtar	57	Ortaokul	Evli

var ve buraya gelen ziyaretçi sayısı çok fazla. Bu potansiyele cevap verebilecek çok az tesis var köyde. Konaklama işletmesi ise hiç yok. Buraya butik otel yapılacağı yönünde bir söylenti dolaşiyor. Yapılırsa çok güzel olur...” şeklinde söylemde bulunmuştur. Bir başka katılımcı ise “Buranın doğal güzelliği var, sivil mimarisi de çok önemli. Burada cephe sağlıklaştırma projesi yürütmekteyiz. Bu projelerin sonucunda eski evleri restore etmiş olacağız ve restore edilen bu evler konaklama işletmesi olarak kullanılabilir. Böylece hem halk gelir elde edebilecek; hem ziyaretçilerin burada daha çok vakit geçirmesi sağlanabilir” diyerek düşüncesini dile getirmiştir.

“Sizce Misi köyünün kırsal çekicilikleri nelerdir?” sorusu yöneltilen katılımcılar; Misi’nin doğal güzelliğinden, bozulmamış dokusundan, 2000 yıllık geçmişinden ve Nilüfer deresinden bahsetmişlerdir. Yaz aylarında Bursa’nın aksine çok serin olması da katılımcılara göre Misi’yi çekici kılmaktadır. Bu sorunun akabinde katılımcılara “Sizce yöre halkı kırsal turizm değerlerinin farkında mıdır?” ve “Yöre halkının kırsal turizm değerlerini koruma bilinci var mıdır?” şeklinde sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu Misi halkının kırsal turizm değerlerinin farkında olduğunu; buna rağmen halkın koruma bilincinde olmadığını dile getirmiştir. Bir katılımcı “...kırsal turizm değerlerinin farkındayız. Deremizi koruyoruz ve gelen ziyaretçilere misafirperver davranıyoruz. Kimsenin eşyasına, aracına zarar gelmemiştir bu köyde. Birçok köylü de organik tarıma başladı. Asıl buraya gelenler çevreyi

korumuyor; tükettikleri ürünlerin ambalajını yerlere atıyor...” demiştir. Bir başka katılımcı ise halkın kırsal turizm değerlerinin farkında olmadığını belirterek “... koruma bilinci pek yok. Çünkü baktığında turistik ürün olarak deremiz var. Derenin etrafındaki çay bahçeleri dereye masa atmış, ziyaretçiler derenin içerisinde oturuyor. Tüm pislikleri derenin suyuna karıştırıyor. Bu işletmeler de çöplerini dereye süpürüyor. Dere koruma altına alınmıyor. Her taraf pis, çok yazık...” şeklinde söylemde bulunmuştur. Misi’li olmayan ancak beş yıldır Misi’de yaşadığını belirten bir katılımcı, “Misililer kırsal turizm değerlerinin farkına olduğunu sanıyorlar ama farkında değiller. Bence gelenek-görenekler de bir turizm değeridir. Ancak buranın halkı modernleşme hevesiyle geleneklerini bir kenara atmış; geleneksel özelliklerini kaybetmiş. Yöresel yemekleri bile kalmamış ki, hangi değerden bahsediyorsunuz?” demiştir.

“Sizce Misi köyünde yapılabilecek turizm çeşitleri nelerdir?” sorusu yöneltilen katılımcılar Misi’de dört mevsimin yaşandığını belirtmiş; bu sebeple turizm çeşitliliğinin fazla olacağını ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre yapılabilecek turizm çeşitleri arasında kırsal turizm başta gelmektedir. Ayrıca köyün 2000 yıllık geçmişinden dolayı köyde kültür turizmi yapılabilir. Ekoturizm, doğa turizmi, kamp turizmi ve kayak turizmi verilen cevaplar arasındadır. Bir katılımcı “Köyümüzde bulunan Nilüfer deresinde rafting yapılabilir. Daha önce de yapılmıştı zaten. Bu turizme kazandırılabilir. Doğa yürüyüşleri yapılabilir.” demiştir.

“Misi köyüne özgü yemekler nelerdir?” sorusuna katılımcılardan çok farklı cevaplar alınamamıştır. Genelde Bursa yöresinin yemeklerinin yapıldığını belirten katılımcılar Misi’ye özgü çok fazla yemek olmadığını dile getirmişlerdir. Birkaç katılımcı yumurta dolması, keşkek, yaprak sarması, kestaneli kuzu gövçe gibi yemeklerin Misi’ye özgü olduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcı “...ben buralı değilim, ancak uzun süreden beri burada yaşıyorum. Misi’ye özgü yemek görmedim. Eğer halk turizmden daha fazla yararlanmak istiyorsa gözleme, çiğbörek gibi ürünleri satacağıma yerel lezzetlerine önem vermeli, bunları tanıtmalı...” demiştir.

Misi’deki el sanatlarının sorulduğu katılımcılardan, köylü kadınlara kış aylarında halk eğitim merkezi tarafından eğitim verildiği öğrenilmiştir. Görüşülen katılımcılardan biri “...kışın kadınlara dokumacılık, iğne oyası, kozadan hediyelik eşya yapma, dikiş nakış gibi kurslar veriliyor. Bu sayede köyün kadınları el sanatı ürünler üretip yaz aylarında ziyaretçilere satıyor. Bir gelir kapısı onlar için...” şeklinde düşüncesini dile getirmiştir.

“Sizce Misi köyünün kırsal turizm açısından tanıtımı yeterli midir?” sorusuna katılımcıların tamamı tanıtımın yetersiz olduğu şeklinde cevap vermişlerdir. Bir katılımcı “...tanıtımlar elbette yetersiz. Gelen misafirlerin neredeyse tamamı Bursa il sınırları içerisinde. İstanbulla birkaç saat uzaklıktayız. Tanıtımı artırarak oradan da ziyaretçi çekebiliyoruz. Yine de bağlı olduğumuz Nilüfer Belediyesi sosyal bir belediye. 8-9 yıldır Misi için iyi işler başardı. Yerel gıda festivalimiz var örneğin. Ama daha fazlası yapılmalı.” Tanıtımı arttırmak için neler yapılabileceği sorusuna ise gençler ve çocuklar için sosyal projeler yapılmasının tanıtımı artırıcı rol oynayacağı şeklinde cevap veren bir katılımcı “... daha sosyal mekânlar yapılabilir. Gençlere ve çocuklara yönelik, yerel halkın da içerisinde bulunduğu yeni projelerle tanıtım sağlanabilir. Biz çocuklara arkeolojiyi sevdirmek adına burada arkeopark projesi gerçekleştireceğiz. Bu proje Misi’nin tanıtımına katkı sağlayacaktır.” demiştir. Ayrıca birçok katılımcı sosyal medya kullanılarak tanıtımın arttırabileceğini belirtmiştir.

“Misi köyündeki geçim kaynakları nedir?” sorusuna ise katılımcılar turizmde çalışan sayısının az olduğu şeklinde cevap vermişlerdir. Bir katılımcı “...köyümüzde az da olsa tarım yapılmakta. Kırsal turizmle birlikte organik tarımı da canlandırmayı planlıyoruz. Onun haricinde köy halkı genellikle köy dışındaki fabrikalarda çalışıyor.” demiştir. 65 yaşındaki bir katılımcı ise “...eskiden üzüm bağları vardı burada. Şarap üretirdik. Şimdi üzüm bağları da kalmadı, şarap mahzenleri de... Şimdi mülk sahibi olanlar gayrimenkul zengini oldular, gençler de fabrikalarda çalışıyor. Zaten köyün nüfusu genelde yaşlı, emekli kesim” diyerek köyün nüfus profilini ve geçim kaynaklarını özetlemiştir.

“Sizce Misi köyünde kırsal turizmden ekonomik olarak yararlanma ne düzeydedir?” sorusu yöneltilen katılımcıların bu konudan çok muzdarip olduğu öğrenilmiştir. Katılımcıların tamamı Nilüfer deresi üzerinde konuşlanan iki tane işletmenin turizm gelirlerinin neredeyse tamamına sahip olduğunu, bu sebeple paylaşımın adaletsiz olduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcı “Buraya yaz aylarında günde ortalama iki bin kişi geliyor. Dere üzerinde bulunan işletmeler görevlendirdikleri personelleriyle tüm misafirleri kendilerine yönlendirip ziyaretçilerin köyü gezmesini engelliyor. Dere kenarında vakit geçiren ziyaretçiler ise diğer işletmeleri ve köyü görmeden buradan gidiyor. Tek kazancı dere kenarındaki işletmeler sağlıyor.” diyerek şikayetini dile getirmiştir.

“Sizce Misi köyünde kırsal turizm faaliyetlerini arttırmak için teşvik sağlanıyor mu, sağlanıyorsa ne tür?” sorusuna katılımcıların tamamı köye teşvik sağlanmadığı şeklinde cevap vermiştir. Bir katılımcı bu soruya ilişkin “Maddi olarak bir teşvik sağlanmadı ama Bursa İl Kültür Turizm Müdürlüğü yetkilileri buraya gelerek eğitim verdi. Turizm adına köyde neler yapılabilir, doğal güzellik nasıl korunur, turizmden gelir elde etme yolları vs. hakkında. Ancak maalesef köylüden katılım olmadı. Eğitim de çöpe atılmış oldu...”

“Sizce Misi köyünde kırsal turizm faaliyetlerini arttırmak için Bursa İl Kültür Turizm Müdürlüğüne ve yerel yöneticilere düşen görevler nelerdir?” sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu işe Misi’yi tanıtarak başlamak gerektiğini vurgulamışlardır. Yetkililerin Misi’yi tanıtıcı filmler ve reklamlar çekmelerinin bölge tanıtımında önemli rol oynayacağını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar kendilerinin de görüşünün alındığı ve halkın da içinde bulunduğu projelerle Misi’nin kalkınacağı görüşünde hemfikirdir. Bir katılımcı “...yetkililer buraya gelip Misi’yi yerinde görmeli, proje üretilecekse halkla iç içe üretilmeli. Ben biliyorum birkaç proje var; ancak onlar da siyasi engellere takılıyor. Misi için herkes üzerine düşeni yapmalı, yöneticiler de...”

%100 Misia projesi nedir, projenin amacı nedir, projesinin bölgeye katkısı nedir? sorularına katılımcılardan sadece projenin içerisinde olanlardan sağlıklı yanıtlar alınabilmiştir. Proje içerisinde yer almayan 9 katılımcının %100 Misia projesi hakkında bilgisi olmadığı görülmüştür. Projede yer alan 4 katılımcı ise bu projenin bölgedeki ipekböcekçiliğini yeniden canlandırmak için hayata geçirildiğini ifade etmiştir. Bu proje ile birinci olarak Sürdürülebilir Turizm Destek Fonu’ndan 70 bin TL hibe alan katılımcılar, ipek üretmek için Kozaevi’ni bu hibe ile kurduklarını ifade etmişlerdir. Projede yer alan katılımcılardan biri “Bu projenin amacı ipekböcekçiliğini yeniden canlandırarak bölge halkına gelir sağlamak ve kültürel bir değere sahip çıkmaktır.”

Ancak bölgede böcekleri besleyecek dut ağaçlarının kalmaması ve böceklerin hassas yapısı nedeniyle projenin devamlılığı sağlanamadı. Belediyenin sinek ilaçlama işleminden etkilenen ipekböcekleri geçen sene öldü ve proje sona erdi. Proje devam etseydi bölgenin tanıtımına da katkı sağlayacaktı” demiştir.

“Misi’de ipekböcekçiliğinin yeniden geliştirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcılar tarım arazisinin yetersizliğinden dolayı ipekböcekçiliğinin yeniden gelişmeyeceği şeklinde cevap vermişlerdir. Bir katılımcı “...bundan sonra gelişeceğini zannetmiyorum, yeniden ipekböceği yetiştirmeye kimse sıcak bakmıyor. Arazilerin yüzde 80’i satıldı, tarım yapan da kalmadı; böcekleri beslemek için dut ağacı da kalmadı. Biz geliştirmek istedik ancak merkeze yakın olduğumuz için böcekleri ilaçlamalardan uzak tutamadık.” diyerek üzüntüsünü dile getirmiştir.

“Sizce Misi Köyü’nde kırsal turizm açısından yaşanan sorunlar nelerdir?” sorusuna katılımcıların tamamı “otoparktır” cevabını vermiştir. Altyapının geçen senelerde iyileştirildiğini, elektrik kablolarının yer altına alındığını, doğalgaz tesisatının yapıldığını belirten katılımcılar sokakların dar olmasından ve köyde otopark alanı bulunmamasından muzdariptir. Ayrıca katılımcılar köyde sosyal tesis olmadığını belirterek çocukların ve gençlerin vakit geçirebileceği yerlerin olmamasından yakınmaktadır. Köyde halk sağlığı merkezi, market, konaklama işletmesi gibi tesislerin olmaması da katılımcılara göre büyük eksikliklerdendir. Bir katılımcı, “...bence fiziki yetersizlikler bir yana, gençlerle ilgili büyük problemler var. Köydeki genç sayısı çok az ancak olanlar da işsiz geziyor. Sanırım madde bağımlılığı var birçoğunda. Alkol tüketimleri de rahatsız edici düzeyde. Önce bu sorunu çözmek gerekiyor. Ayrıca sahipsiz sokak hayvanı sayısı da çok fazla. Onlarla da ilgilenmek, barınak yaptırmak gerekiyor.” derken; bir başka katılımcı ise, “...imar sorunu var. Bir yangın olsa itfaiye aracı ya da ambulans köye giremez. Sokaklar o derece dar, araç sayısı o derece fazla. Çözülmesi gereken en büyük sorunlar bence otopark ve imardır...” şeklinde görüşünü dile getirmiştir.

“Sizin köy halkı olarak kırsal turizmden beklentiniz nelerdir?” sorusuna katılımcılardan farklı cevaplar alınmıştır: Bir katılımcı “...ortaya çıkan rantın eşit paylaşılması. Sadece iki işletme almasın tüm payları, köy halkı paylaşsın. Gelenler köyü gezsin.” şeklinde düşüncesini ifade ederken başka bir katılımcı “...köyün tanıtımının yapılmasını, köyün yerel özelliklerinin ortaya çıkarılmasını bekliyorum.” şeklinde söylemde bulunmuştur. Bir diğer katılımcı ise “...turizm gelecek ki biz iş yapacağız, para kazanacağız. Burası eski bir Rum köyü aslında ve şaraplarıyla ünlüydü bir zamanlar. Şarap evlerini kapattılar çok kötü oldu. Turizmle şarap evleri-

nin yeniden canlanmasını istiyorum. Böylece iş imkanı olur ve daha çok kazanç elde edebiliriz.” derken başka bir katılımcı ise “...buraya daha çok Bursa halkı geliyor. Ben turizmle tüm Türkiye’de tanınalım hatta yurtdışına açılalım istiyorum. Eskiden Japon turistler gelirdi, şimdi onlar da gelmiyor. Buraya yeniden turlar düzenlenmesini bekliyorum.” demiştir.

SONUÇ

Kırsal turizm konusunda yerel halkın yaklaşımının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada Misi köyünde ikamet eden 13 kişi ile görüşülmüştür. Elde edilen bulgulara göre Misi’de yiyecek içecek işletmeleri haricinde turizm tesisi bulunmamaktadır. Bu da Misi’ye olan ziyaretleri gününbirlikle sınırlamakta, ziyaretçiler Misi’de konaklayamamaktadır. Misi’de yöneticilerin teşvikleriyle yapılacak olan konaklama işletmeleri hem ziyaretçilerin köydeki konaklama sürelerini uzatarak Misi’de daha çok para harcamalarını sağlayacak, hem de köylülere istihdam alanı yaratacaktır.

Misi’nin doğal çekicilikleri yaz aylarında Bursa civarından günde ortalama 2000 kişinin köyü ziyaret etmesini sağlamaktadır. Misililerin bu durumun farkında olarak doğal güzelliklerine sahip çıkması, köyün içinden geçen Nilüfer deresini kirletmeyerek sürdürülebilirliği arttırması yerinde olacaktır. Yöneticilerin de Nilüfer deresi üzerinde bulunan işletmeleri denetleyerek masaların dere üzerine konulmasının önüne geçmesi ve dereyi ıslah etmesi gerekmektedir.

Misi’de dört mevsimin yaşanması turizm çeşitliliği bakımından önem arz etmektedir. Bu sebeple başta kırsal turizm olmak üzere diğer alternatif turizm türlerine ağırlık vermek turizmin de dört mevsime yayılmasını sağlayarak fazla iş olanağı olmayan köyde istihdam artırıcı rol oynayacaktır. Bu bağlamda yöresel yemeklere ve el sanatlarına ağırlık vermek köyün dokusuna katkı sağlayacaktır.

Araştırma sonuçlarına göre Misi halkının en muzdarip olduğu konu turizmden ekonomik olarak yararlanmanın eşit olmayışıdır. Dere kenarındaki iki işletmenin neredeyse tüm turizm gelirine sahip olmasının yanında Misili halkı tehdit ve kaba kuvvetle sindirmesi köyün en büyük sorunlarından biri olarak gözlenmiştir.

Kaybolan ipekböcekçiliği zanaatını yeniden canlandırmak ve kadınların istihdamını arttırmak amacıyla gerçekleştirilen %100 Misia Projesi’nin Misi Köyü Kadınları Kültür ve Yardımlaşma Derneği üyeleri haricindeki katılımcılar tarafından bilinmemesi, projenin yeterli olarak tanıtılmadığını göstermektedir. Proje kapsamında Kozaevi yapılması ve kadınlara kurslar

verilmesi projenin başarıları olarak gözlenirken; tarım arazilerinin azalması, ipekböceklerinin besleneceği dut ağaçlarının yok olması ve bunun neticesinde ipek üretilememesi projenin sona ermesine sebep olmuştur. Sorunların giderilerek üretimin yeniden başlatılması kaybolan bir değerini geri kazanılması açısından yararlı olacaktır. Ayrıca üretimin yeniden başlamasında bölgeyi ipekböcekçiliği açısından markalaştırmak önemlidir. Nitekim markalaşma kırsal alanları ziyaret eden yerli ve yabancı turistler için bir güvence ve istikrar olarak görülmektedir (Şerefoğlu, 2010).

Araştırma sonuçlarına göre Misi köyündeki en büyük sorunların başında otopark gelmektedir. Bursa'nın en otantik mahallelerinden biri olan Misi'nin giriş çıkıştaki trafik sorunlarını duble yol ve köprülü kavşakla çözen yetkililer; köy içerisindeki sokakların iyileştirilmesi ve otopark alanı yapılması neticesinde köye olan talebi arttırabileceklerdir.

Bu çalışmada görüşleri alınan katılımcılarının turizmde ekonomik olarak beklenti içerisinde oldukları görülmektedir. Katılımcılar turizm aracılığıyla yeni bir geçim kaynağı bulmayı ümit etmekte, kendilerine istihdam olanağı yaratacak yeni projelerin bir an önce hayata geçmesini beklemektedir.

Bu çalışmanın sonuçları Misi'deki yerel yöneticiler ve turizmciler için önem teşkil etmektedir. Sonuçlar incelendiğinde yerel halkın özellikle turizmin olumsuz çevresel etkilerinden şikayetçi olduğu görülmektedir. Bu sebeple yöneticilerin turizmle ilişkili projelere ağırlık vererek Misi'nin doğallığını koruması yerinde olacaktır. Bunun yanında, doğal, kültürel tarihi mirası korumak adına düzenlemeler yapılması ve bu düzenlemeleri yaparken halkın görüşünün de alınması sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır.

Bu çalışmada sadece Misi'de ikamet eden yerel halkın görüşleri alınmıştır. Başka çalışmalarda Misi'yi ziyaret eden kişilerin görüşleri alınarak geleceğe dönük daha güçlü yorumlar yapılabilir. Ayrıca bu çalışma ileriki yıllarda tekrarlanarak aradaki zaman diliminde kırsal turizmin etkilerine karşı yerel halkın yaklaşımında değişiklik olup olmadığı araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Ahipaşaoğlu, S. & Çelteç, E. (2006). Sürdürülebilir Kırsal Turizm, Gazi Kitabevi, Ankara.

Akyol, C., Güner, S., Oğan, Y., Aydın, E., Yüce, R. & Uluyurt, T. (2014). Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi – Artvin İli Arhavi İlçesi Örneği, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18 (1), 249-271.

Albayrak, A. (2013). Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık, Ankara.

Avcıkurt, C. & Köroğlu, Ö. (2008). Kırsal Turizm. Necdet Hacıoğlu ve Cevdet Avcıkurt (Editör). Turistik Ürün Çeşitlendirmesi, ss. 61-82, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Aydın, O. (2012). AB'de Kırsal Turizmde İlk 5 Ülke ve Türkiye'de Kırsal Turizm, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (23), 39-46.

Çeken, H., Karadağ, L. & Dalgın, T. (2007). Kırsal Kalkınmada Yeni Bir Yaklaşım: Kırsal Turizm ve Türkiye'ye Yönelik Teorik Bir Çalışma, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 8 (1), 1-14.

Çeken, H., Uçar, M. & Dalgın, T. (2012). Kırsal Turizmin Gelişimi Konusunda Yerel Halkın Algıları: Fethiye Yöresi Örneği, Turizm & Araştırma Dergisi, 1 (1), 1-30.

Deveci, B., Türkmen, S. & Avcıkurt C. (2013). Kırsal Turizm ile Gastronomi Turizmi İlişkisi: Bigadiç Örneği, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 3 (2), 29-34.

Emiroğlu, B. D. (2013). Kazdağı Yöresinde Yaşayan Yerel Halkın Kırsal Turizme Bakışının Değerlendirilmesi: Adatepe ve Mehmetalan Köyleri Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Ertuna, B., Güney, S., Güven, Ö. & Aydemir, N. (2012). Yerel Halkın Kırsal Turizm Gelişimine Katılma İsteğini Etkileyen Unsurlar: Kastamonu Örneği, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 2 (2), 59-66.

Etikan, S. & Çukur, T. (2011). Kırsal Turizm Faaliyetlerinin Çomakdağ-Kızılağaç Köyü El Sanatları Üzerine Etkisi, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi, ART-E Kasım (08), 1-15.

Hernández, J. M., Suárez-Vega, R. & Santana-Jiménez, Y. (2016). The Inter-relationship Between Rural and Mass Tourism: The Case of Catalonia, Spain Tourism Management. 54, 43 - 57.

Hritz, N. & Ross, C. (2010). The Perceived Impacts of Sport Tourism: An Urban Host Community Perspective, J. Sport Management, 24, 119-138.

- Kim, K., Uysal, M. & Sirgy M. J. (2013). How Does Tourism in a Community Impact the Quality of Life of Community Residents?, *Tourism Management*, 36 (June), 527-540.
- Kiper T., Yılmaz E. (2008). Şarköy-Kumbağ Arasında Kırsal Kalkınmayı Destekleyici Turizmin Olabilirliği ve Yerel Halkın Rolü, *Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 5, 159-168.
- Kiper, T., Özyavuz, M. & Korkut, A. (2011). Doğal Peyzaj Özelliklerinin Kırsal Turizm Gelişimine Etkisi: Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Örneği, *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8 (3), 22-34.
- Marzo-Navarro, M., Pedraja-Iglesias, M. & Vinzón, L. (2015). Sustainability Indicators of Rural Tourism from the Perspective of the Residents, *Tourism Geographies*, 17 (4), 586-602.
- Özdemir Yılmaz, G. & Kafa Gürol, N. (2012). Balıkesir İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 23-32.
- Palmer, A., Koenig-Lewis, N. ve Jones, L. (2013). The Effects of Residents' Social Identity and Involvement on Their Advocacy of Incoming Tourism, *Tourism Management*, 38, 142-151.
- Roberts, L. & Hall, D. (2001). *Rural Tourism and Recreation Principles to Practices*, Cabi Pub: Wallingford, Oxon, New York.
- Soykan, F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10, 67-75.
- Soykan, F. (2003). Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, *Ege Coğrafya Dergisi*, 12, 1-11.
- Soykan, F. (2006). Avrupa'da Kırsal Turizme Bakış Açısı ve Kazanılan Deneyim. II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, Balıkesir, 20-22 Nisan, 71-87.
- Şerefoglu, C. (2010). AB'nde Kırsal Turizm ve Türkiye'ye Yönelik Öneriler, *Ekev Akademi Dergisi*, 14 (45), 297-310.
- Torres, R. M. Skillicorn, P. & Nelson, V. (2011). Community Corporate Joint Ventures: An Alternative Model for Pro-Poor Tourism Development. *Tourism Planning & Development*, 8 (3), 297-316.
- Torun, C. (2015). Elazığ İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Uçar, M. (2010). Kırsal Turizmin Sosyo-Ekonomik Yapıya Etkisi ve Fethiye Örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Ukav, İ. (2014). Adıyaman İlinde Kırsal Turizm Potansiyeli ve Geliştirme Fırsatları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (51), 15-33.
- <http://www.bursa.com.tr/misi-koyu-gumustepe-mahallesi-502.html> Erişim Tarihi: 08.01.2016.
- <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul> Erişim Tarihi: 18.01.2016.

Extensive Summary

DETERMINING THE ATTITUDES OF LOCAL PEOPLE TOWARDS RURAL TOURISM: THE CASE OF MİSİ

Derya GÜNEY*, Vedat GÖLLER

Rural tourism is a tourism type of which importance is increasingly understood in developed and developing countries. Even if this type of tourism is not a new phenomenon in Europe and USA (Roberts & Hall, 2001), it has not fully become common in Turkey (Ukav, 2014). Rural tourism applications in our country are mostly limited to daily recreation activities in rural places near urban sites and accommodation in rural areas is also rare (Ukav, 2014). Besides this, events and festivals held in rural areas are also recognized as rural tourism activities (Albayrak, 2013). On the other hand, having a sustainable tourism perspective with its characteristics such as not being seasonal, integrating with many tourism types and protecting natural environment, rural tourism promotes the development of tourism in Turkey.

This study presents the opinions of local people dwelling in Misi Village in Nilufer town of Bursa about rural tourism, affects of tourism on regional economy, environment and culture and lastly it proposes an approach of local people towards tourism with the results. For data collection, a semi structured interview form in which there are open-ended questions is used. After literature review, questions are prepared with expert opinions and organized in accordance with interview technique. Interview form is comprised of two parts. In the first part, there are questions about demographics of participants such as gender, age, civil status, education level, occupation and residence period in Misi. In the second part, there are some questions about what rural tourism means, rural tourism facilities in Misi and their competence, rural attractions of Misi, rural tourism awareness of local people, tourism types that can be applied in Misi, authentic food and beverages, handicrafts in Misi, efficiency of Misi's promotion, local people's means of living, economic benefit level of rural tourism, incentives for increasing rural tourism activities, the responsibilities of Bursa Provincial Directorate of Culture and Tourism and the Ministry of Culture and Tourism, 100% Misi Project, the improvement of silkworm breeding in Misi, problems related to rural tourism in Misi and the expectations of local people towards rural tourism. Local people living in Misi Village are involved in this research.

For the aim of obtaining research data, interviews were made with 13 participants who had responded positively to the offer of interview between 8-14th July 2015 in Misi. Interviews were ended when the responses began to be repeated. Each interview lasted almost 30 minutes. During the interviews, participants were permitted to explain their own opinions however they wished. Interviews were recorded with voice recorder. The answers given by participants were transcribed, systematized and conveyed into findings. Then the findings were analyzed.

Although the participants were at different ages from 20s to 60s, they were mostly middle aged. While the residence period of participants differed from 5 to 65 years, the average residence period was 42 years. Participants had various occupations such as student, manager, cook, archeologist, machinist, factory worker, museum principal, tea vendor, waitress, farmer and village chief. Six of the participants were female, seven were male; 3 of them were single and 10 were married. Considering education level of the participants, it was found that 8 participants were primary school graduate, 1 was secondary school graduate, 2 were high school graduate, 2 were undergraduate.

In the beginning of interviews, firstly the question of "what is rural tourism?" was posed to participants. The aim in posing this question was to learn the first thing come to their minds upon hearing the concept of rural tourism. The participants answered this question mostly with these sentences as follows: "to earn money in exchange of serving tourists in rural areas", "to generate an income with natural beauties", "to contribute economy of the village", "to introduce ones coming from cities with our village, our culture and our customs". Then the question of "Do you have tourism education?" was asked. Four of the participants confirmed that they had tourism education. One of them had a bachelor's degree in tourism and other three admitted that they were given some courses such as service, cooking, guest relations, entrepreneurship and communication with the disabled within the scope of 100% Misi Project. The participants who were asked about rural tourism facilities stated that there were only cafes and restaurants in Misi and whined about not having any accommodation facility. One of the participants said "...There are only local facilities here in Misi; cafes or restaurants. Except these, there are ethnography museum and a library. And there is nothing else...". All the participants claimed that these facilities were not competent and accommodation facilities and social facilities should be built for tourism development. The respondents that were asked about "What are the rural attractions of Misi Village?" mentioned about natural beauty, unspoiled environment, 2000 year of history

and Nilüfer River in Misi. In summer, Misi's being cooler than Bursa made the village more attractive. After this question, the respondents were asked about "Do you think that locals are aware of rural tourism values?" and "Are locals conscious about protection of rural tourism values?". Most of the participants admitted that locals in Misi were aware of rural tourism values but they were not conscious about protecting them. When the respondents were posed the question of "What kinds of tourism can be applied in Misi Village?", they stated that four seasons were experienced in Misi and therefore many types of tourism could be applied. According to the respondents, rural tourism ranked as first among other tourism types that could be applied in Misi. Also, due to the 2000-year history of the village cultural tourism could be developed in Misi. Of responses, there were also ecotourism, nature tourism, camping tourism and ski tourism. When the respondents were asked about the local food of Misi, they did not give so different answers than one another. Admitting that popular food of Bursa were cooked most of the time, the respondents confessed that there were not many indigenous food. Considering common handicrafts of Misi, the respondents mentioned courses given to women by public training center in winter. They answered to the question of "Do you think the promotion of Misi Village is sufficient in terms of rural tourism?" in a negative way. They found the promotion insufficient. One respondent said, *"... promotions are of course insufficient. Almost all of the guests are coming from Bursa. But we are a couple of hours away from İstanbul. By increasing promotion, we should attract visitors from there. Still, the Municipality of Nilüfer to which we are linked is a social municipality. For 8-9 years, it has made many successful things for Misi. For example we have a local food festival. But more should be done."* Answering the question of what can be done to increase promotion as social projects for the young and children of the village, a respondent *"...more social places can be created. Promotion can be improved with new projects including local people for the young and children. We, for making children like archeology, will organize an archeopark project here. This project will contribute to the promotion of Misi."* To the question of "What are the means of living in Misi Village?", respondents replied in a negative way and stated that the number of employees working in tourism sector is less. A respondent *"...there are not many but some people engaged in agriculture in our village. We are planning to revive organic agriculture along with rural tourism. Except this, many locals are working at factories outside the village."* It was revealed that the participants who were posed to the question of "What do you think about the economic benefit level of rural tourism in Misi Village?" were suffering from about this issue.

All of the participants admitted that two facilities by the Nilüfer Village got almost all of tourism income and thus the share of tourism income was not just. To the question of "Do you think that incentives are given for increasing rural tourism activities in Misi Village?" participants replied negatively and told that there were not any incentives provided for the village. About the responsibilities that should be taken by Bursa Provincial Directorate of Culture and Tourism and the Ministry of Culture and Tourism, the participants emphasized that the authorities should have begun to take responsibilities by promoting Misi. One of them also added, *"...but there are political obstacles. Everyone should do their part, so should authorities..."*. When the participants were asked about 100% Misi Project, only the ones taking part in the project gave healthy replies. Nine participants who were not involved in the project did not have any information about it. On the other hand, four participants taking place in this project stated that it was adopted in order to revive silkworm breeding. Considering this activity, the question of "What do you think about reviving silkworm breeding in Misi?" was posed and the participants answered this question in a negative way and said that because of the lack of farming land, silkworm breeding could not be improved or revived. To the question of "What do you think about the problems related to rural tourism?", they replied as "parking lot". They admitted that infrastructure had been improved last year; electric cables had been taken removed underground; natural gas line had been installed but they complained about the narrowness of streets and lack of a parking lot. Different answers were given to the question of "As a local, what are your expectations about rural tourism?". One of the participants said, *"...to share income in an equal way. Two businesses should not get all the income; it should be shared with local people. The visitors should wander around the village."* Another participant shared his/her opinion by saying, *"I expect that village should be promoted and local features of the village should be revealed."*

Being conducted for the aim of determining local people's opinions about rural tourism, this qualitative study covers the opinions of 13 people conveyed by interviews. According to the obtained findings, there is not any tourism facility except some food and beverage facilities which limits the visitations to be daily and the visitors can not stay at the village. Some accommodation facilities to be built by incentives from the authorities will not only expand the length of stay of visitors, but also create employment for locals. Natural attractions of Misi lead almost 2000 visitors from Bursa to come to the village daily in summer months. It is important that local people are aware of this situation and look after natural beauties of the village and increase the sustainability by protecting Nilüfer River. On the other hand, authorities

should inspect facilities by the river, forbid them to put tables in the river and reclaim the river.

Experiencing four seasons in Misi is significant in terms of tourism diversity. For this reason, concentrating on alternative tourism types, primarily on rural tourism may increase employment rate in the village where there are not many job opportunities, by providing four-season visitor attraction. In this regard, focusing on local food and handicrafts may contribute to authentic nature of village. According to the study results, the most important thing that local people complain about is the unjust share of tourism income. It is observed that in addition to the fact that two facilities by the river get all the income from tourism, the employees or employers of these facilities also suppress locals by threatening them and this is one of the biggest problems of the village. The fact that 100% Misi Project, conducted for reviving silkworm breeding and increasing women employment is only known by the members of The Culture and Fraternal Association of Women in Misi Village shows that the project has not been fully promoted. Within the scope of this project, while building a Cocoon House and giving courses to women can be regarded as the accomplishments of this project, decrease in farm lands, demolition of mulberry trees on which silkworms feed, and as a result not producing silk have caused the project to be ended. Restarting production by solving problems may be beneficial in terms of regaining a lost value. Also, branding the region with silkworm breeding is important to restart of the production. Thus, branding is regarded as an assurance and stability feature for domestic and foreign tourists visiting rural areas (Şerefoğlu, 2010).

According to the results, another problem in Misi Village is the lack of parking lots. Authorities who have solved traffic problems during entrance and exit of Misi, one of the most authentic villages of Bursa, with double highway and crossover road, can increase the demand towards the village by recovering its streets and building a parking area. The participants of this study are in the expectation of tourism income. They hope to find a new means of living through tourism and expect new projects which can create employment opportunities for themselves. The results of this study is important to local authorities and tourism entrepreneurs. When the results are interpreted, it is possible to say that local people complain about negative environmental problems caused by tourism. Therefore authorities should protect nature in Misi by focusing on projects related to tourism. In addition to this, regulations towards protection of natural and cultural heritage and asking locals' opinions on these regulations will make problems be solved more easily.